

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till gatu- och samhällsmiljönämnden

Datum:
2025-11-17

Diarienummer:
GSN-2025-01693

Handläggare:
Max Thorén

Internkontrollplan 2026 och analys av arbetet 2025 enligt reglemente

Förslag till beslut

Gatu- och samhällsmiljönämnden beslutar

1. **att** godkänna internkontrollplan för 2026 enligt ärendets **bilaga 1**, samt
2. **att** översända planen till kommunstyrelsen.

Ärendet

Föreslagen internkontrollplan har utarbetats i enlighet med Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och interna kontroll. Planen beskriver kontrollåtgärder utifrån prioriterade risker med syfte att säkra en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet som bedrivs i enlighet med tillämpliga lagar, föreskrifter, policys och riktlinjer.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen

Föredragning

Nämndens internkontrollplan har utarbetats i enlighet med Riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och interna kontroll. Arbetet syftar till en god internkontrollmiljö där risker hanteras och avvikelser upptäcks eller förhindras löpande.

I processen för riskhantering har nämnden medverkat vid en riskprioritering med syftet att prioritera risker för omhändertagande i nämndens verksamhetsplan och internkontrollplan.

Internkontrollplanen för 2026 beskriver kontrollåtgärder utifrån de risker som framkommit vid riskanalyser som genomförts inom verksamheten.

Planen omfattar kontroll av system och rutiner, kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut, finansiell kontroll samt kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv.

Arbetet med intern kontroll genomförs inom ramen för nämndens budget för 2026.

Uppföljningen av planen görs enligt beskriven frekvens och metod kopplat till respektive kontrollmoment. Resultaten av genomförda granskningar rapporteras till nämnd vid angiven tidpunkt i planen samt sammanfattas i en rapport per helår som vidare rapporteras till kommunstyrelsen.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 17 november 2025
- Bilaga 1, Internkontrollplan 2026 och analys av arbetet under 2025 enligt reglemente

Stadsbyggnadsförvaltningen

Anna Axelsson
Biträdande stadsbyggnadsdirektör

Internkontrollplan för Gatu- och samhällsmiljönämnden 2026 och analys av arbetet 2025 enligt reglemente

Aktiverande och redovisande styrdokument: Internkontrollplan

Berörd verksamhet: Stadsbyggnadsförvaltningen

Beslutsfattare: Gatu- och samhällsmiljönämnden

Beslutsdatum: 2025-12-10

Diarienummer: GSN-2025-01693

Dokumentansvarig: Verksamhetscontroller

Dokumentidentitet: Internkontrollplan

Översiktsplan

Mål och budget

Verksamhetsplaner och affärsplaner

Program

Handlingsplaner och övriga planer

Syfte

I reglemente för intern kontroll i Uppsala kommun och kommunens helägda bolag beskrivs hur arbetet med den interna kontrollen ska struktureras och rapporteras till kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret.

Enligt reglementet ska nämnder och bolagsstyrelser årligen lämna in en analys och utvärdering av sina system och rutiner för intern kontroll till kommunstyrelsen. Analysen ska användas för utveckling av den interna kontrollen inom nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsområden. Den används också för utveckling på kommunövergripande nivå.

Nämnder och bolagsstyrelser ska årligen upprätta en internkontrollplan. Planen ska vara ett stöd i styrningen av verksamheten och ett hjälpmedel för att nå verksamhetsmålen. Planen ska försäkra att:

- att verksamheten är ändamålsenlig och resurseffektiv,
- att informationen och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande,
- att verksamheten efterlever lagar, regler, avtal med mera.

Internkontrollplanen beskriver vad som behöver göras utifrån prioriterade risker som framkommit i riskanalyser. I riskregistret framgår om risken omhändertas i internkontrollplanen. Internkontrollplanen innehåller också tre obligatoriska kontrollmoment som identifierats i kommunstyrelsens övergripande riskanalys. Varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod. Resultatet av uppföljningen redovisas årligen till kommunstyrelsen.

Analys av internkontroll föregående år

Efterlevnad av riktlinje och analys av funktionalitet

Internkontrollarbetet består av riskanalys, värdering och prioritering av identifierade risker, upprättande av internkontrollplaner samt löpande information. Arbetet syftar till en god internkontrollmiljö där risker hanteras och avvikelser upptäcks eller förhindras löpande.

Internkontrollplanen för 2026 beskriver vilka kontroller som ska genomföras utifrån identifierade risker. Riskerna har värderats, prioriterats och beslutats om hantering i antingen verksamhetsplan, intern kontrollplan eller i det löpande kvalitetsarbetet.

Planen omfattar

- Kontroller av arbetssätt, system och rutiner
- Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut
- Finansiell kontroll
- Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv

Arbetet med intern kontroll genomförs inom ramen för nämndens budget 2026. Uppföljningen av planen görs enligt beskriven frekvens och metod kopplat till respektive risk. Resultatet av genomförda granskningar rapporteras till nämnd vid

angiven tidpunkt i planen samt sammanfattas i en rapport per helår som vidare rapporteras till kommunstyrelsen.

Organisation och ansvar för arbetet med intern kontroll

Arbetet med intern styrning och kontroll sker till största delen i ordinarie verksamhet genom att rutiner och nödvändiga resurser är tillgängliga för att utföra nämndens grunduppdrag och utveckling av detta. Vem som ansvarar för vad i verksamhetsplan respektive internkontrollplan beslutas i samband med att åtgärder, aktiviteter och kontrollmoment tas fram. Generellt bär ansvarig chef huvudansvaret för både resurssättning och uppföljning av det som nämnden beslutat i verksamhets- och internkontrollplan.

I arbetet med riskidentifiering, värdering och prioritering kan relevanta åtgärder vara exempelvis framtagande av rutiner eller justeringar av redan befintliga rutiner. Detta omhändertas nödvändigtvis inte i verksamhetsplanen eller internkontrollplanen utan sker inom ramen för grunduppdraget. Vidare kan arbetet identifiera behov av ökad samverkan med resurser i annan verksamhet inom stadsbyggnadsförvaltningen.

Eftersom olika nämnder har olika ansvarsområden i samhällsbyggnadsprocessens olika skeenden finns det en övergripande gemensam struktur för samhällsbyggnadsnämnderna.

Arbetet med internkontroll är en delprocess i nämndens analys- och planeringsår vilket utgår från bland annat den kommunövergripande omvärldsanalysen och mål och budget. Ett moment i analys och planeringsåret är nämndens prioritering av de risker som förvaltningen identifierat. I augusti 2025 arbetade nämnden med att prioritera och eventuellt justera de risker som förvaltningen identifierat. Förvaltningen har därefter omhändertagit riskerna genom att styra hanteringen till verksamhetsplan, internkontrollplan eller det löpande kvalitetsarbetet inom ramen för grunduppdraget.

Stadsbyggnadsförvaltningen har ett övergripande riskregister där samtliga identifierade risker för förvaltningen finns beskrivna

Planerad utveckling av intern kontroll 2026 och framåt

Nämnden kommer under 2026 att fortsätta förstärka arbetet med systematiskt omvärldsbevakning och analys för att bättre koppla närvärldshändelser till den riskanalys som genomförs.

Plan för internkontroll 2026

Begrepp som används i internkontrollplanen

Tabell 1: Beskrivning av begrepp

Kontrollområde	Områden som det ska finnas kontrollmoment inom. Det finns fyra obligatoriska kontrollområden: Kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner
-----------------------	---

	• Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut • Finansiell kontroll • Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv
Riskbeskrivning	Beskrivning av den risk som ligger till grund för kontrollmomentet. Hämtas från riskregistret.
Kontrollmoment	Vilken kontroll som vidtas för att motverka, minimera eller i vissa fall eliminera riskerna. Kontrollmomenten kan antingen vara förebyggande eller upptäckande och korrigerande. Förebyggande kontrollmoment är åtgärder för att undvika att brister uppstår. Upptäckande och korrigerande kontrollmoment hjälper nämnden/bolagsstyrelsen att se om riskerna har lett till de händelser som kan befaras och visar på vilka åtgärder som behöver vidtas för att komma tillrätta med bristerna.
Kontrollmetod	Beskrivning av metoden för att genomföra kontrollen. En bra kontrollmetod ska uppfylla följande kriterier: • Validitet: mäter det som är avsett att mäta • Reliabilitet: mäter på ett tillförlitligt sätt • Utförs på samma sätt varje gång • Möjlig att genomföra med en rimlig arbetsinsats/till en rimlig kostnad
Ansvarig	Den som ansvarar för att kontrollen genomförs. Anges som roll, ej personnamn.
Tidpunkt för uppföljning	Tidpunkt då kontrollmomentet ska följas upp inför rapportering till nämnd/bolagsstyrelse.

Kontrollmoment

Tabell 2: Kontrollmoment

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Ansvarig	Tidpunkt för uppföljning
Kontroller av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar saknas, är okända eller oprövade vilket gör att ett avbrott i informationsförsörjningen medför stora störningar i produktionen och svårigheter vid återgång till normal verksamhet.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att behovet av rutiner och planer för analogt arbete vid avbrott och störningar är inventerat inom verksamheten. Nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och övade.	Kontrollera att det finns ett dokumenterat underlag som beskriver hur verksamheten ska bedrivas analogt då digitala system inte är tillgängliga. Kontrollera att rutiner och planer har övats och utvärderats.	Verksamhetskontroller	December
Kontroll av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	Ledningen saknar en aktuell bild över verksamhetens systematiska arbete med informationssäkerhet vilket leder till bristfälliga underlag för prioritering av nödvändiga säkerhetsåtgärder. Detta i sin tur medför risker för störningar i verksamhetens uppdrag och	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att förvaltnings- respektive bolagsledningen genomfört mognadsdialogen informationssäkerhet.	Kontrollera att det finns en redovisning av utfallet från mognadsdialogen med ett tillhörande förslag på förbättringsåtgärder.	Verksamhetskontroller	December

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Ansvarig	Tidpunkt för uppföljning
	det kan också medföra sanktionsavgifter från tillsynsmyndigheter				
Kontroll av verksamhetens arbetssätt, system och rutiner	Brister i medarbetarnas motståndskraft mot cyberangrepp och bedrägerier medför att en medarbetares agerande möjliggör att en attack lyckas vilket i sin tur medför omfattande störningar och avbrott i samtliga it-leveranser.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att samtliga medarbetare har genomfört obligatorisk utbildning i informationssäkerhet.	Kontrollera i Lärportalen att samtliga medarbetare genomfört den obligatoriska utbildningen i informationssäkerhet.	Verksamhetskontroll er	Augusti
Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	Bristande kunskap om delegationsordning eller andra omständigheter leder till att tjänsteperson utan mandat beslutar i ett ärende. Detta innebär att beslutet är ogiltigt och kan även medföra att beslutet är felaktigt och leda till bristande rättssäkerhet samt förtroendeskada	Kontroll av att beslut tagna av tjänstepersoner enligt delegationsordningen är i enlighet med det delegerade mandatet.	Stickprovskontroll om 15 beslut som tagits på delegation.	Nämndsekreterare	Augusti

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Ansvarig	Tidpunkt för uppföljning
Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	Risk för att upphandlade anläggningsmaskiner inte följer vad som avtalats om 100 procent förnybart bränsle, exempelvis HVO100. Vilket leder till för höga utsläpp från nämndens anläggningsarbeten.	Kontroll av avtalsföljsamhet avseende förnyelsebara drivmedel för anläggningsmaskiner genom att genomföra drivmedelskontroller för anläggningsmaskiner inom minst 15 procent av anläggningsprojekten.	Kontrollera att drivmedelsprover tagits för anläggningsmaskiner inom minst 15 procent av anläggningsprojekten.	Enhetschef anläggning	Augusti
Finansiell kontroll	Entreprenadverksamheten omsätter väsentliga ekonomiska medel. Små avvikelser från avtal kan därför medföra större ekonomiska konsekvenser.	Kontroll av att fakturering från entreprenörer inte avviker från avtal inom anläggningsverksamheten. Kontrollen omfattar både arbetet inom gatu- och samhällsmiljönämnden samt det arbete som görs åt kommunstyrelsens mark- och exploateringsverksamhet.	Stickprov. Granskning av att innehållet i fakturerade tjänster överensstämmer med upphandlade tjänster.	Ekonomichef	December
Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	Bristande kunskap om, eller respekt för, policy för mutor och jäv samt policy för representation kan leda till risk för förekomst av mutbrott eller	Kontroll av kunskap hos kommunens politiker och tjänstemän om regler för mutor och jäv respektive representation.	Säkerställ att nämndens medarbetare diskuterat frågor om mutor, jäv, otillbörlig påverkan samt välfärdsbrott på APT under året.	Verksamhetskontroller	December

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Ansvarig	Tidpunkt för uppföljning
	andra oegentligheter. Det kan leda till skada på kommunens förtroende, måluppfyllelse och ekonomi.				